

PRESENTACIÓ

Aquest número extraordinari de la revista PERIODÍSTICA, editada per la Societat Catalana de Comunicació (SCC), filial de l'Institut d'Estudis Catalans, conté deu articles acadèmics de vuit autors i dues autores d'universitats estrangeres traduïts al català a partir de sengles originals redactats en alemany, suec, neerlandès i angloamericà, i d'altres publicats en l'idioma original pel fet d'estar redactats en llengües neollatines com són el francès, l'italià i la varietat brasilera del portuguès, criteri d'opció lingüística habitual en revistes de les ciències humanes i socials dins de l'àmbit de la romanística.

Hi ha un propòsit subtil que esperona aquesta mena de recerques científiques en el camp de la periodística: el propòsit de contribuir a la transformació social i al seu progrés des d'un renovat compromís ètic —en el sentit més ampli i inclusiu de la locució— del periodisme i de l'acadèmia amb un públic sovint decebut o desconcertat, però sempre expectant i esperançat.

La col·laboració d'acadèmics d'arreu en les successives edicions de PERIODÍSTICA en els anys 1990, convidats a participar en seminaris o jornades d'estudis, i la traducció dels seus textos al català comptaven llavors amb recursos econòmics derivats d'obtenir ajuts convocats per concursos públics competitius del Consell Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica o de la Direcció General d'Universitats de la Generalitat de Catalunya als quals podia optar la SCC.

D'ençà que vaig fundar PERIODÍSTICA l'any 1989 l'esmentat criteri lingüístic l'hem aplicat en aquesta publicació amb el convenciment raonable que els textos escrits en llengües romàniques cal suposar que són accessibles a les persones formades amb més o menys competència en qualsevol dels idiomes neollatins. També vaig aplicar

aquest criteri com a primer director de la revista acadèmica *Textual & Visual Media*, fundada l'any 2008 per la Sociedad Española de Periodística. Altrament, aquesta és una fórmula que facilita una major projecció internacional d'aquestes publicacions i en el nostre cas un reconeixement implícit de la llengua catalana dins del conjunt de les llengües germanes, hereves del llatí. Aquest mateix esperit de difusió universal obliga, tanmateix, a incloure el resum en anglès —idioma franc, sembla, de la contemporaneïtat— de cadascun dels articles.

La iniciativa de publicar el número extraordinari de PERIODÍSTICA que teniu a les mans ha partit del doctor Joan Francesc Fondevila, actual president de la SCC. El professor Fondevila ho va proposar en observar que durant els vint-i-vuit anys d'aparició regular d'aquesta revista s'havia aplegat un considerable patrimoni intel·lectual en què emergeix l'aplec excepcional de la traducció catalana d'una vintena d'articles acadèmics aportats per persones qualificades en la recerca científica sobre periodisme en universitats estrangeres. D'ell és, doncs, l'encert de reunir ara aquests textos clàssics per tal de posar-los a l'abast de nous lectors tant en l'edició en paper com, sobretot, en la seva versió digital, suport en el qual es pot consultar tota la col·lecció de PERIODÍSTICA. Aquesta revista ha publicat des del 1989 fins el 2017, disset números, cadascun dels quals dedicats a un àmbit, a una matèria o a un enfocament monogràfic relacionats sempre amb alguna dimensió de la teoria, la història o la pràctica del periodisme en qualssevol de les seves manifestacions escrites o audiovisuals.

L'edició del número 18 de PERIODÍSTICA ha estat possible gràcies a una suma d'aportacions: l'expertesa, cura i tenacitat del seu director, el professor Bertran Salvador, de la Universitat Pompeu Fabra (UPF); la prèvia col·laboració tècnica del professor Lluís Codina; els serveis tècnics editorials de l'Institut d'Estudis Catalans, i els recursos econòmics procedents de la Distinció Jaume Vicens Vives 2013, que em va ser atorgada a títol individual pel Govern de la Generalitat de Catalunya l'any 2014 i que, d'acord amb el degà de la Facultat de Comunicació de la UPF, el doctor Carles Pont, he destinat en part a l'edició d'aquesta antologia excepcional que ens posa a l'abast, principalment dels estudiants, textos clàssics de la teoria contemporània del periodisme generats per la recerca universitària forana més acreditada.

Josep Maria Casasús i Guri
Catedràtic emèrit de la UPF
Membre de l'IEC
Delegat de l'IEC a la SCC